

REFORMA DELS SERVEIS PÚBLICS LOCALS AL MUNICIPI DE BARCELONA I A L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

Germà Bel (Director)

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Membres de l'equip: Daniel Albalade, Jordi Rosell,
Marianna Sebó, David Tomàs (assistent de recerca).

*La recerca ha sigut finançada en el marc de la Convocatòria competitiva
**Ajuts a la recerca sobre política econòmica local en el àmbit
metropolità de Barcelona 2018/2019***

CÀTEDRA BARCELONA - UPF
de Política Econòmica Local

REFORMA DELS SERVEIS PÚBLICS LOCALS AL MUNICIPI DE BARCELONA I A L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

AJUTS DE RECERCA 2018 – CÀTEDRA BARCELONA (UPF)

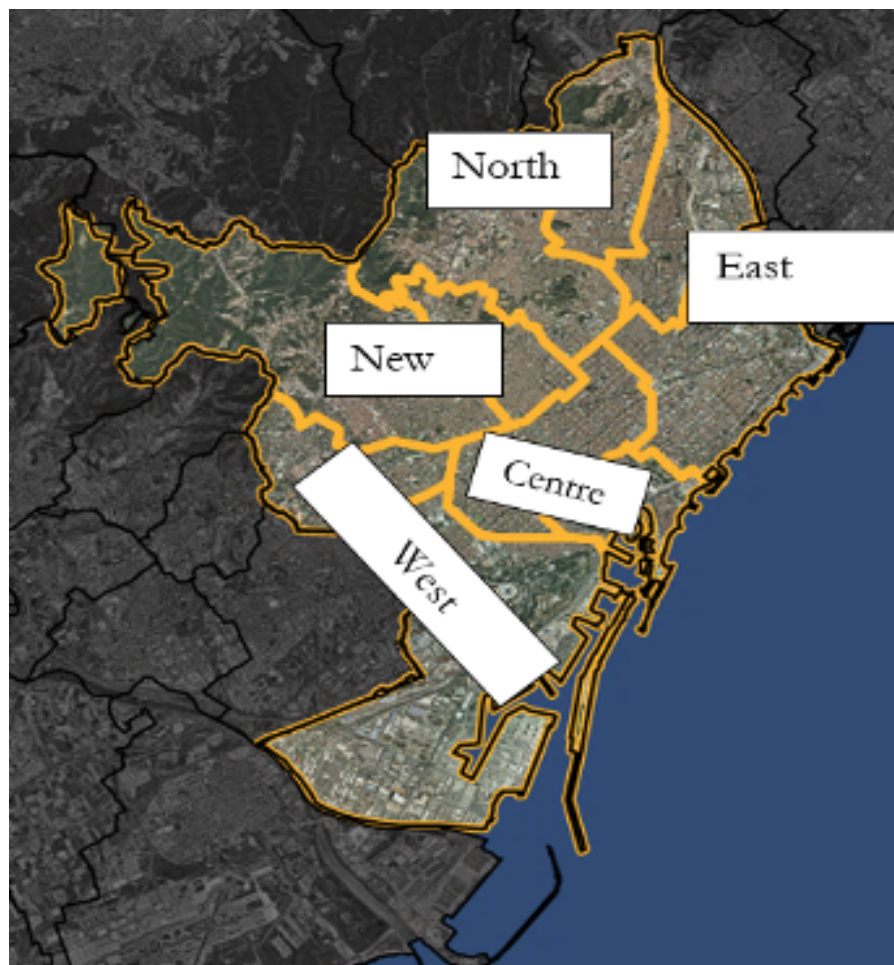
Germà Bel (Director), Daniel Albalade, Jordi Rosell, Marianna Sebó (Universitat de Barcelona), David Tomàs (assistent de recerca).

L'objectiu d'aquesta investigació ha estat l'anàlisi i disseny de reformes en la producció dels serveis de residus sòlids a la ciutat de Barcelona, i del transport en autobús a l'AMB. Per aquest motiu, s'han revisat i avaluat les darreres etapes de funcionament d'aquests serveis. A partir d'aquestes anàlisis s'han determinat les condicions que permetrien posar en marxa noves iniciatives de reforma, que es centren en la instauració o intensificació de la gestió mixta.

Residus sòlids i neteja viària

L'estudi sobre el servei de gestió de residus sòlids i neteja viària s'ha centrat en l'avaluació de l'eficiència operativa de les actuals concessions en les quatre zones en que el servei es produït en la ciutat de Barcelona, tot considerant addicionalment condicions de qualitat. Això ens ha permès analitzar les condicions de costos a cada zona de producció del servei, i determinar la condició d'economies d'escala en cada zona de concessió. Aquesta anàlisi ha permès observar que en dues zones de producció el servei s'opera actualment en condicions de deseconomies d'escala, i cap zona s'opera per sota de condicions d'economies d'escala.

A partir de les anàlisis efectuades, per les que s'han usat tècniques econòmiques per estimar funcions de costos, i amb l'objectiu de millorar les condicions de competència en que es produeix el servei i les possibilitats de supervisió pel govern local, s'ha suggerit la conveniència de la implantació d'un sistema de producció mixta, mitjançant (1) la municipalització d'una de les actuals zones dels serveis, o bé (2) mitjançant la creació d'una nova zona, a partir de la segregació dels districtes de Gràcia i de Sarrià-Sant Gervasi de les zones on actualment són inserits, i la creació d'una cinquena zona amb aquests dos districtes, que podria ser subjecta a producció per una empresa municipal (encara que la municipalització podria afectar alternativament a alguna de les altres zones).

(Divisió de la Ciutat en cinc àrees de gestió del servei de residus sòlids i neteja viària)

Autobusos

L'estudi sobre els servei de transport de viatgers en autobusos s'ha centrat en l'avaluació de l'eficiència operativa de l'actual delimitació de les concessions en les zones regulades per l'AMB. Aquesta delimitació, principalment heretada de l'evolució institucional de l'AMB i de les antigues concessions, ha comportant l'existència d'una diversitat de concessions de mides i característiques diverses, que no necessàriament responen a criteris de delimitació òptims o eficients, sinó derivats de la regulació i de criteris més administratius que econòmics. Aquest fet comporta que algunes concessions tinguin dimensions sub-òptimes, bé sigui per ser massa petites – amb oportunitats d'exploració d'economies d'escala i/o densitat no aprofitades – o massa grans – amb una escala operativa que les fa operar en deseconomies d'escala i/o densitat-.

Aquest estudi, en estimar empíricament els valors de les economies d'escala i de densitat per a totes les concessions regulades, aporta una dimensió òptima per a la plena explotació d'aquestes a l'AMB. Això ens ha permès comparar totes les concessions actuals amb aquesta referència i extreure conclusions sobre la seva adequació a criteris d'escala òptima productiva. Gràcies a aquest exercici, es poden treure algunes conclusions sobre l'actual distribució i delimitació de les concessions a l'AMB per aquest servei en concret. Per un costat, constatem que existeix una desviació de mida en la majoria de concessions regulades respecte de la mida òptima, bé en economies d'escala com de densitat, tal i com podia esperar-se. Per l'altra, que l'evidència aportada en aquest estudi indica que en la majoria de casos convindria disminuir la mida de les actuals concessions creant-ne de noves per operar amb els mínims costos unitaris, i només en alguns casos molt concrets convindria incrementar l'escala operativa, bé sigui amb increments en el nombre de línies o en les freqüències.

Resum d'implicacions dels resultats en la mida de la jurisdicció de les concessions

	Disminuir mida àrea servei	Motiu
Barcelonès Nord	Sí	ED/ES
Esplugues, Sant Just i Sant Feliu	Dubtes	Per ES, no per ED
L'Hospitalet	No	
U1	Sí	ES/ED
U2	Dubtes	
Castelldefels	Sí	ES/ED
Horta	No, augmentar	
Barcelonès Nord (Nocturn)	Sí	ES/ED
Baix Llobregat (Nocturn)	Sí	ES/ED
Port	-	-
TMB	Sí	Per ES, no per ED

Amb aquestes reformes proposades s'esperaria una reducció en els costos del sistema i, per tant, en els recursos públics (subvencions) dedicats a aquestes concessions, per bé que caldria tenir en compte, també, l'impacte de les mateixes en termes de costos de transacció. A més, la creació d'aquestes noves concessions, oferiria oportunitats per incrementar la competència en aquest mercat, caracteritzat per una baixa intensitat competitiva, tal i com mostra la manca de rotació d'empreses operadores -guanyadores dels concursos- i el petit nombre d'empreses que es presenten als mateixos.